

על הפרשה

נקודת פנימית

"דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבועות זכרון תרועה מקרא קדש".
[ויקרא כג, כד]

אם תהיה עני - תהיה עשיר

כל השנה תהיה ותתנהל ע"פ איך שייראה ראש השנה שלנו.
כך אמרו חז"ל [פרקי דרבי אליעזר פרק מא] "רבי ראובן אומר **הכל הולך אחר הראש**".
עוד מצינו בחז"ל [ראש השנה טז, ב] "ואמר רבי יצחק: **כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה**, שנאמר מרשית השנה - מרשית כתיב, ועד אחרית - סופה שיש לה אחרית".
מה הכוונה "שרשה בתחלתה"?
רש"י פירש - "שישראל עושין עצמן רשין בראש השנה לדבר תחנונים ותפילה, כענין שנאמר, תחנונים ידבר רש". תוספות הוסיפו - "שמתוך שישראלים רשים, לבם נשבר ומרחמים עליהם מן השמים".
בין אם אנו באמת עניים, ובין אם אנו פונים כעני השואל על פתח, אם כך ניגש ביום ראש השנה, מובטחת לנו שנה עשירה. וכך כתב המאירי "וכשתוקעים ומתפללים ונכנעים ובאים לפני השם יתברך כדלים וכרשים יהיו בטוחים שהם נענים והוא שאמרו כל שנה שהיא רשה בתחלתה מתעשרת בסופה".
וכן מצינו שיש ענין לאכול או לראות סימנים מיוחדים ביום ראש השנה (ע"פ הגמרא הוריות יב, א), ויש בזה סימן טוב לכל השנה כולה.
וכן כתב הרמ"א [שו"ע תקפג, ב] "גם נוהגים שלא לישן ביום ראש השנה (ירושלמי), ומנהג נכון הוא". וכתב המשנה ברורה שמצינו בירושלמי שמי שישן בראש השנה - ישן מזלו. ובילקוט יוסף הביא מהזוהר הקדוש (קפט, א) ויקרב אליו רב החובל, דא יצר הטוב דאיהו מנהיג כלא, ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך וכו', דלאו שעתא הוא למידמך, דהא סלקין לך לדינא על כל מה דעבדת בהאי עלמא, תוב מחובך וכו'" (שאין זו שעה לישון, כשדנים אותך).
מכל המקורות הללו רואים את חשיבות ראש השנה, ואת מידת השפעתו העצומה על מהלך כל השנה. וזאת מעבר לפשט הפשוט, שביום הזה הוא יום הדין, בו קובעים לכל אחד ואחד איך תיראה השנה שלו. **לכן כדאי להשקיע את הלב ואת הנשמה** (וגם את הגוף) כדי לעשות את ראש השנה הכי מפואר שיש, ואז נזכה לשנה טובה ומתוקה.
לא מדובר על שקית ענקית של גרעינים ואריזה משפחתית של חמצוצים. זו לא הכנה לראש השנה. אלא להשקיע בראש השנה זה קודם כל להתכונן לתפילות לפני החג (אולי גם ללמוד את התפילות ולחזור עליהם). בחג עצמו להתפלל מעומק הלב, להיות שקוע בסידור ובתפילה. להשקיע בלימוד התורה הקדושה, ללמוד פירושים על עקידת יצחק (שהיתה בראש השנה לפי דעה אחת בחז"ל, ללמוד את פירוש התפילות, ללמוד הלכות תשובה, לקרוא תהילים, וכן על זה הדרך. להשקיע בהרהורי תשובה, ובהרהורים על כבוד ה' יתברך, מתוך נסיון להמליך אותו בראש ובראשונה על עצמי, ואח"כ להמליכו על כל העולם כולו.
או אז ניתן להתפנות להשקיע גם במאכלים טובים ומשובחים, וגם בסימנים של ראש השנה.
לשנה טובה תכתבו ותחתמו

ישר כח

עושים איזה דבר לטובתך, ואתה אומר ישר כח.
מה הכוונה?

מישהו הועיל לך באיזה דבר...

- תרם לך סכום כסף.
- לקח אותך טרמפ לאיזה מקום.
- עזר לך במציאת רעיון או בפתרון בעיה.
- נתקעה מכונת הכביסה והוא תיקן אותה.

ועוד המון מקרים דומים לזה, כיד ה' הטובה...

אתה מודה לו, באמירת תודה, או בברכה שה' ישלם שכרו, או ה' ייטיב אתו.

רגע, מה מונח כאן?

זו הוכחה שאני מרגיש הכרת הטוב כלפיו, למה? כי אני מבין שהוא לא חייב לי כלום, הוא עשה לי טובה.

אנשים השקיעו בי, למרות שהם לא חייבים לי.
וזה לא משנה כמה עשו, וכמה השקיעו.
הם לא חייבים ובכל זאת הם עשו לי טובה.
מגיע להם הכרת הטוב, וגם ברכה.

הביטוי "ישר כח" מביע את שני הערכים הללו יחד, גם הכרת הטוב, הכרה בזה שעשיתם לי טובה, וגם ברכה, שה' יחזק את אותו אחד שהיטיב עמי.

וזה עושה הרגשה טובה, להם וגם לי. כך יהיה עולם יפה לכולנו, כשנעריך ונכיר טובה...

תורת החיד"א

יוסף - הוא היסוד והוא בגימט'
ציון שהוא יסוד המלכות, ויוסף הוא יסוד דדכורא, הנכנס לתוך ציון ... כ"י להאר"י ז"ל סי' מ' ועוד האריך
[דבש לפי י, כד]

כמובן שזו רק ההתחלה, כי אמירת תודה היא רק ההתחלה של הכרת הטוב, היא רק הבסיס שאומר שאני מכיר בכך שהוא עשה לי טובה, ואז מגיע החיוב שלי, לזכור זאת, וכאשר יתאפשר לי, אני אחזיר לו כגמולו, ולאו דוקא באותו תחום. יתכן שהוא עזר לי בתחום שהוא טוב בו יותר ממני, ואני אטיב עמו בדבר שאני מוצלח בו יותר. לזכור את הטובה ולהחזיר.

אז תודה רבה לכל מי שקורא, אתם מועילים לי.

ילקוט יוסף

סימן תכו - דיני ברכת הלבנה

א. הרואה לבנה בחידושה מברך: אשר במאמרו ברא שחקים וכו'. ואין מברכים שהחיינו על ברכה זו. ומעיקר הדין אין צריך לומר לשם יחוד קודם הברכה, אבל כבר נהגו בזה.

ב. צריך לברך ברכה זו בשמחה, שכל המברך על החודש בזמנו כאילו מקבל פני שכינה. ויש שנהגו ללבוש בגדי שבת או בגדים מיוחדים, בעת שמברכים ברכה זו, אך אין מנהגינו כן. ומכל מקום אם הוא רגיל ללבוש כובע [מגבעת], טוב ונכון שילבש הכובע בעת הברכה.

ג. ראוי להחמיר שלא לברך ברכת הלבנה כשרואה אותה דרך ראי, עד שיראה גוף הלבנה ממש.

ד. אין צריך להוציא את המשקפיים בעת שמברך על הלבנה. וכן המברך ברכה זו ביחידות, וכגון מי שהוא חולה קצת ומצטער מהרוח, וכדומה, יכול לברכה כשרואה את הלבנה דרך חלון זכוכית. ובלבד שיראנה מאירה ובהירה.

ה. כשיש ענן דק על הלבנה, אף שהלבנה נראית דרך הענן, מנהגינו להמתין עד שהענן ילך, אלא אם כן יש חשש שיפסיד את הברכה לאותו חודש. והאשכנזים נוהגים לברך. אך בענן עב לכולי עלמא אין מברכים.

ו. לכתחילה אין לברך ברכת הלבנה באופן שיודע בבירור שתוך כדי הברכה הלבנה תתכסה בעננים. ולכן צריך להתחיל לברך כשמשער שהלבנה לא תתכסה בעננים באמצע הברכה, [דספק ברכות להקל].

ז. מי שעמד במקום שהיה רואה משם את הלבנה בעת תחלת הברכה, ותוך כדי הברכה נדחק לצד באופן שאינו ראוי לראות משם את הלבנה, אף על פי כן רשאי להמשיך ולברך.

החייבים בברכת הלבנה

ח. נהגו הנשים שלא לברך ברכת הלבנה, מפני שהן גרמו לפגם הלבנה. ואף הנשים מבנות אשכנז הנוהגות לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא, נהגו שאינן מברכות ברכת הלבנה מהטעם הנזכר.

ט. אין לסומא לברך ברכת הלבנה, [אף כשהוא שומע מהצבור הנמצאים אתו המברכים ברכה זו].

י. קטן שיגדיל ויעשה לבר מצוה ב' לחודש, והקהל מברך ברכת הלבנה במוצאי שבת קודם י' לחודש, אין לקטן לברך ברכת הלבנה עם הצבור, אלא יניחנה לאחר שיהיה בר מצוה, ויעשנה בחיוב בתור גדול המצוה ועושה. ואם בירך קודם שנעשה לבר מצוה, בדיעבד לא יחזור לברך כשיגדיל. ואם יהיה בר מצוה בט"ז לחודש, יש לו להקדים ולברך עם הקהל.